

Informacja prasowa

Prof. Grabowska w sprawie kontroli w systemie VIS na granicach zewnętrznych Unii

Prof. Genowefa Grabowska, Poseł do Parlamentu Europejskiego reprezentowała Polskę w dyskusji poświęconej kontroli w systemie VIS na granicach zewnętrznych Unii, która odbyła się w ramach posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Bezpieczeństwa i Spraw Wewnętrznych PE.

Dyskutowany projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego Rozporządzenie (WE) nr 562/2006 ustanawiające Wspólnotowy Kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (*Kodeks Graniczny Schengen*) w odniesieniu do wykorzystania systemu wizowego (VIS), wzbudził wiele kontrowersji i sporów zarówno między państwami członkowskimi w Radzie Unii Europejskiej, jak i w Parlamencie Europejskim.

Projekt zakłada objęcie obligatoryjną i systematyczną kontrolą graniczną wszystkich bez wyjątku obywateli państw trzecich wjeżdżających na obszar UE. Służby graniczne będą sprawdzały dwa elementy: wizę Schengen (poprzez numer naklejki wizowej) oraz będą pobierały odciski linii papilarnych od każdej osoby i za każdym przekroczeniem granicy (kontrola biometryczna).

W przypadku Polski, te zmiany skutkowałyby pojawieniem się wielu problemów, głównie na naszej wschodniej granicy, która jest najdłuższą zewnętrzną granicą lądową UE i gdzie koncentruje się największe natężenie ruchu obywateli państw trzecich objętych obowiązkiem wizowym (cudzoziemcy ci stanowią np. 87% podróżnych na odcinku granicy z Białorusią).

Wśród licznych niegodności dla Polski związanych z obowiązkiem przeprowadzania systematycznych kontroli wszystkich obywateli państw trzecich za każdym razem, gdy przekraczają oni granicę należy wymienić:

- Znaczne wydłużenie czasu kontroli granicznej wynikające z faktu, iż obywatele państw trzecich, od których wymagana jest wiza częściej przekraczają granicę lądową niż powietrzną. W roku 2007 naszą granicę powietrzną przekroczyło ogółem prawie 20 mln podróżnych, z czego obywatele państw trzecich stanowili ok. 10 %, a cudzoziemcy z wizą Schengen - zaledwie 3% ruchu. Wynika z tego, że większość cudzoziemców z państw trzecich przekracza granicę lądową. W 2007 r. odprawiono ogółem blisko 50 mln osób..

- Najtrudniejsza sytuacja pojawi się jednak na 14 polskich kolejowych przejściach granicznych. Granicę kolejową przekracza co roku ok. 2 mln osób, z czego obywatele państw trzecich stanowili: w 2006r. - 50%, w 2007r. - 80%. Obecnie średni czas postoju pociągu na stacji granicznej wynosi ok. 30 min. W każdym pociągu przekracza granicę ponad 100 osób. Średni czas kontroli jednej osoby wynosi obecnie ok. 2 minut (dla obu służb – granicznej i celnej). Wprowadzenie systematycznej kontroli biometrycznej będzie wymagało skierowania do niej 2 razy więcej funkcjonariuszy (i urządzeń!) niż obecnie. Zdecydowanie wydłuży się także czas postoju pociągu na granicy, co ma niebagatelne znaczenie zarówno dla ruchu krajowego, jak i międzynarodowego.

- Kwestie techniczne: czas kontroli granicznej 1 osoby przy użyciu przenośnych urządzeń biometrycznych wydłuży się o ok. 1 min. (przy założeniu, że transfer danych do jednostki centralnej nie zostanie przerwany oraz że pobieranie danych biometrycznych w pociągach, autobusach odbywać się będzie sprawnie).

Prof. Grabowska uważa, iż w przypadku wprowadzenia obligatoryjnych, systematycznych kontroli na granicach zewnętrznych UE powinny być dopuszczalne pewne wyjątki. Według Pani Poseł stosowanie w szczególnych przypadkach wyrywkowych kontroli np. w przypadku dużego natężenia ruchu, nie wpłynie znacząco na obniżenie poziomu bezpieczeństwa, a może zapobiec wielu problemom, z jakim przyjdzie się wkrótce borykać polskiej straży granicznej. Pani Poseł zwraca przy tym uwagę, iż osoby przekraczające granicę zewnętrzną Unii, zostały już poddane szczegółowej kontroli, w tym biometrycznej (pobrano od nich odciski palców) w trakcie ubiegania się o wizę do obszaru Schengen.

Prof. Grabowska podkreśla również, iż polska straż graniczna w oparciu o własne doświadczenie, wiedzę oraz wymianę informacji, będzie w stanie skutecznie kontrolować przepływ osób na unijnej granicy, przez co zapewni wysoki poziom bezpieczeństwa w UE.

Prof. Grabowska zwraca także uwagę, na fakt iż przez maksymalnie trzy lata od daty uruchomienia nowego systemu kontroli, będzie działał system przejściowy, pozwalający na przeprowadzenie kontroli granicznej na podstawie numeru naklejki wizowej. Dlatego decyzja dotycząca obligatoryjnych, systematycznych kontroli wykorzystujących numer naklejki wizowej oraz odciski linii papilarnych posiadacza wizy powinna być podjęta dopiero po okresie przejściowym. Podejmowanie takiej decyzji w chwili obecnej, gdy brak doświadczeń praktycznych, jest zdecydowanie przedwczesne.

Według Pani Poseł pewnymi wyjątkami pozwalającymi na zastosowanie kontroli wyrywkowej powinny zostać objęte m.in. osoby powyżej 65-roku życia, dzieci, osoby wielokrotnie przekraczających granicę na podstawie wizy, gdy jej autentyczność oraz tożsamość jej posiadacza nie budzą zastrzeżeń.

Prof. Grabowska spotkała się w tej sprawie m.in. z Panią Małgorzatą Jędrzejewską-Kołąkowską, reprezentującą polską straż graniczną.

Decyzja dot. systematycznych, obligatoryjnych kontroli na granicach zewnętrznych Unii ma zostać podjęta w najbliższych tygodniach, jeszcze pod rządami prezydencji słoweńskiej.